

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Városi közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután rendkívüli közgyűlést tartott Hegedüs Aladár dr. királyi tanácsos, polgármester elnöke alatt. A mindössze négy pontból álló tárgyszorozatnak legfontosabb része a vízvezeték és csatornázás ügyének tárgyalása volt, s ennek köszönhető főleg a bizottsági tagok elég szépszámu jelenléte.

Az elnök félnégy órakor nyitotta meg a közgyűlést, amely egyhangulag tudomásul vette a tanácsnak a miniszteri rendelet értelmében történt azon határozatát, amely szerint a baja—hajós—kiskőrösi és baja—hajós—dunapataji helyiérdekű vasutak előmunkálati engedélyének Fekete Adolf örökösire való átruházását ideiglenesen megtagadja. Azután az állatvásár áthelyezésének ügyében a tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy az állatvásárt ne a tavalyi közgyűlési határozat szerint, a Lőkert melletti Barára helyezték át, tekintettel ennek költséges voltára, hanem az országos állatvásártérre. Annak ellenére, hogy a tanácsi javaslat felemeltette, hogy a Bara feltöltése, elkerítése, vagyis rendbehozási műveletei 54000 koronába kerülnének, Alföldy Béla bizottsági tag mégis a tanács javaslata ellen foglalt állást, hivatkozással arra, hogy az állatvásárnak az alvégről a felvégre való áthelyezésével sok iparos szenved érzékeny veszteséget. Ajánlja, hogy a javaslatot a napirendről levegyék. Valentin Emil dr. hasonló értelmű felszólalása után az elnök a kérdést szavazás alá bocsátja, amelynek eredményeképp a közgyűlés 22—19 arányban fogadta el a tanács javaslatát.

A városi tanács ezután, a közeljövőben előreláthatólag alaposan főlhalmozódó mérnöki munkálatok miatt, egy másodmérnöki állás szervezését ajánlja. Tury Máttyás ideiglenesen elhalaszthatónak véli ezen javaslatnak tárgyalását, mert a jelenlegi városi mérnöki munka egyelőre nem teszi szükségessé egy másodmérnök alkalmazását. Az építendő kaszárnya, törvényszék, posta és adóhivatali épületek mérnöki munkáit pe-

dig az állam, illetve a vállalkozó végezteti, a városi mérnöknek tehát itt sem lesz dolga. Trafikant Károly Tury Máttyás ellenindítványa mellett szólalt fel. Szavazás után a közgyűlés egy szó-többséggel elvetette a tanács javaslatát.

Weisz Nándor referens most a vízvezeteki és csatornázási bizottság azon jelentését terjesztette elő, amely szerint a város a Világítási és Vízmű Részvénytársasággal megszakítja a tárgyalást és az előzetes tervek nyilvános pályázatot hirdet. E nagyfontosságú terv életbeléptetésének érdekében az első komolyabb lépés volt e javaslat, s bár ennek elfogadásával a városra semmilyen kötelezettség sem hárul, a közgyűlésben mégis akadtak ellenzői. Általános tapasztalat, hogy minden város, vízvezeték és csatornázás által szinte merőben mássá, életképesebbé transzformálódott, nemszólván közegészségügyi fontosságáról, s arról, hogy a legproduktivebb s legjövődelmesebb vállalkozások egyike, amely végeredményben önnönmagát amortizálja. A városok fejlődhetése érdekében szinte alapföltétel ez. Érthetetlennek tartjuk tehát, hogy akadt a felszólalók között, aki még közegészségügy szempontból sem tartotta szükségesnek a vízvezeték és csatornázást s a város másirányú fejlesztését javasolta. Igaz, a városnak jelenleg nincs pénze, de hisz épp jövődelmesező vállalatok létesítésével érhetjük el végre valahára azt, hogy a város új jövődelmi források birtokába jut.

Valentin Emil dr., Ladányi Mór dr. és Bruck Samu dr. felszólalása után, Kelemen József dr. oly irányu előterjesztést tesz, hogy mielőtt a város költséges pályázatot hirdetne, vizsgálta meg, vajjon Bajának van-e a vízvezetékre alkalmas vize. Weisz Nándor referens kijelenti, hogy ez előzetes tervek elkészítése nem kerül pénzbe s hogy a tanács javaslatának első pontja természetesen szintén kiköti annak első-sorban való megvizsgálását, hogy van-e víz. A részlettervek kidolgozására, műszaki műveletekre és az építés vezetésére csak ezután hirdetnének újabb közgyűlési határozat értelmében pályázatot.

Klein Rezső és Trafikant Károly aggodalmára még Hegedüs Aladár dr. elnök reflektált, majd elrendelte a szavazást, amelynek eredményeképp négy többséggel a tanács javaslatát fogadta el a közgyűlés.

Több tárgy nem lévén, az elnök 3/4 5 órakor bezárta a közgyűlést.

BAJAI DOLGOK.

FELSŐBB LEÁNYISKOLA.

Minden iskolai év végén pontosan visszatérő cikktémánk volt ezideig a felsőbb leányiskola létesítésének megpendítése, az idén azonban egy a városi törvényhatósághoz intézett beadvány már most készlet foglalkozunk ezzel a kérdéssel. Scherer Sándor a bajai állami tanítóképző igazgatója beadványában nyomós érvekkel dokumentálja egy felsőbb leányiskola szükségességét s indítványozza, hogy a város a kultuszminisztertől, a város szegénységére való tekintettel, oly állami leányiskola felállítását kérje, amelyben a polgári iskola négy osztályát elvégezve, még további három-négy évig tanulhassanak a leányok. Scherer Sándor indítványához úgy hisszük a közgyűlés is szívesen járul hozzá, mert valóban oly hiány pótlását célozza, amelynek kellemetlen következményeit városunk rengeteg intelligens családja sanyli.

Mostani viszonyaink között a leányok tizenhárom—tizennégy éves koruktól kezdve, amikor elvégezték a polgári iskola négy osztályát, a legnagyobb részben állandóan autodidaktikus művelődésre, tanulásra szorulnak, mert aránylag elenyészően keveseknek áll módjukba külföldi vagy magyarországi felsőbb leányiskolákba menni. Baján, ahol a fiúk iskolai kiképzéséről főgimnázium, polgári iskolák és tanítóképző gondoskodnak, szinte nélkülözhetetlen már egy a leányok felsőbbfokú nevelését szolgáló intézet. A két leánypolgári-iskola zsumolva van tanulókkal, egy harmadik oly állami polgári iskola, amely egyuttal internátussal és felsőbb tanfolyammal is bírna, kulturális fontosságúvá válnék nálunk. Lehetne oly leánynevelő intézet is, amely ha nem is végződik képesítő vizsgálattal, a nőnem ifjúságát mégis felruházná mindazon ismeretekkel, amelyek keresetképesé tennék, vagy polgári leányiskola három—négy éves munkatanfolyammal, ahol a női kézimunkát, fehérnemű és felsőruha varrást elsajátíthatnák, esetleg női kereskedelmi és háztartási kurzussal.

H I R E K.

Egyelőre bármelyik módozat megfelelő lenne, mert most csak az fontos, hogy tényleg létesüljön Baján valami iskola, amely a leányok skolasztikus továbbképzéséről gondoskodik.

UJ POSTAPALOTA.

A kereskedelemügyi miniszter a napokban értesítette a várost, hogy a Bányászálló telkének egy részét és a szomszédos két telket, a felajánlott áron megveszi a postakincstár részére. A városnak egyik leghőbb vágya teljesedett ezáltal, mert megszabadul végre- valahára egyik legimproktivebb tulajdonától, a jó öreg Bányástól, amely hasznot alig, de kellemetlenséget annál többet szerzett a városnak. Az állam intenciói szerint postapalotát épített a megvett telekre s úgy hisszük nem csalódunk, amikor azt állítjuk, hogy ezáltal Baja egyik csendes utcája válik minél gyorsabban forgalmasabbá s értékesebbé. Most, amikor már perfekté vált a vétel, szinte másodrangúvá törpül annak fontossága, hogy a Bányás másik részét szintén megveszi-e az állam az adóhivatal részére, mert amint épülni kezd, az új postapalota, az eladatlan telek értéke kétszeres lesz legalább is, a mostanihoz viszonyítva s a város pompásan értékesítheti majd.

A szomszédos telkek értékének felszökése máris érezhető s a forgalom jórészen odacentralizálása a Bányás hátsó telkére nézve sem indifferens. Ha pedig valóvá válik, ami egyelőre ugyancsak utópiaként fest, de a természet-szerű fejlődés következtében előbb utóbb realizálódik: a vásártér parcellázása s az esetleg megalakuló vagy kiépülő, a posványosi kövezet uthoz vezető direkt utca, a Bányás környéke lesz egyik legforgalmasabb része Bajának. Bár legnagyobb valószínűség szerint az állam rövidesen megveszi a Bányás telkének másik részét is, Bajának ellenkező esetben, mindenesetre rendkívül kedvező volt csak ennek a résznek eladása is. Az ócska Bányást ugyyszólván sehogysem lehetett volna ily előnyösen produktív tenni, mint ezzel az eladással, amelyből a városnak bőséges közvetlen s közvetett haszna van.

NÉPFÜRDŐ.

Állandóan reklamált valami ősidőktől, fogva Baján az ingyenes népfürdő is s most hozzá kezdtek már az építkezéshez, s így valóra válik ez a kívánság is. Körülberül nyolc-tízezer koronába kerül a népfürdő, amely tényleg szükséges Baján s amely remélhetőleg sok szerencsétlenségnek fogja elejét venni. A munkálatokat Szingen Károly ácsmester vállalkozó végzi, s a tervezet szerint meglehetősen impozáns alkotmány lesz az új fürdő. Egymástól elkülönítve fog állani a női s férfi fürdő s mindegyik vízmedence tizenkét méter hosszú s nyolc méter széles lesz.

Egytel tehát ismét kevesbedik a teljesületlen kívánságok száma s egy lépéssel ismét előrehaladt a város. Amint hogy természetes is, évtizedek mulasztását nem lehet csodamódra egyszerre pótolni s fejlődni, előrehaladni lépésről lépésre kell. Egyszerre törvényszéket, kaszárnyát, csatornát, színházat, rendezett főteret csak álmodni lehet, megvalósítani nem.

— Az állami italmérési jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a értelmében az italmérési illetéket Baja város területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték felszólamlási bizottság az 1912—1914. évi időszakra vonatkozó tárgyalásait Baján 1912. évi március hó 7 és 8-ik napján d. e. 8 órakor a városházán fogja megtartani.

— **Városi kishírek.** A miniszter árt Bajához pályázathirdetés végett a Gödöllőn tartandó méhészeti tanfolyamra. Tanítók pályázhatnak. A tanfolyam az iskolai vakációban lesz megtartva. — A miniszter jóváhagyta a városi közkórház részére, az ápolási alap költségeinek terhére folyósított 130.000 K előleget, amelyet tizenegy részletben von majd le a város.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami népiskola gondnoksága csütörtökön délután ülést tartott, amelynek folyamán az alsóvárosi gazdasági népiskolai kertterményeinek értékesítéséről szóló javaslattal is foglalkozott az ülés. A gazdasági népiskola kertjének hovatartozandósága ugyanis nincsen tisztázva az állammal kötött szerződésben.

— **Sportgyűlés.** A Bajai Sport Egyesület március hó 3-án d. e. 10 órakor a városháza kis tanácstermében választmányi gyűlést tart. A tárgysorozat fontossága miatt a választmányi tagok szíves megjelenését kéri az Elnökség.

— **A központi választmány ülése.** A központi választmány tegnapi délutáni ülésén a képviselő választók összeirásai munkálatait kezdték meg azáltal, hogy az egyes hivatalok főnökeit felhívták a tisztviselők névsorának be-terjesztésére.

— **Népgyűlés.** A bajai szociáldemokrata-párt f. hó 3-án, vasárnap d. e. 10 órakor a piac-teren demonstrációs népgyűlést tart az általános, titkos és egyenlő választójog érdekében. Előadó Budapestről jön.

— **Fehér-kabaré.** Az evangélikus nők által ma délután 5 órakor rendezendő fehér-kabaré iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg városunkban. A kabaré után tombolajáték lesz, értékes nyereménytárgyakkal. A kabarében közreműködnek, Marcell Andorné, Bacsó Katus, Germany Gyula, Karig Emil és Téger Béla.

— **Te vagy az a híres?** Sorbach András bajai lakos tegnap este fél tíz órakor hazafelé menet találkozott Kusztor Jánossal s annak öccsével, Istvánnal. János azzal fordult Sorbachhoz: Te vagy az a híres? — És mielőtt felelhetett volna erre a hízegő kérdésre, a két testvér nekiesett s úgy összeverték, hogy eszméletlen állapotban szállították a kórházba. Amikor a rendőrség kihallgatta a két testvért, miért bántották Sorbach Andrást, azt felelték: Tudja ő azt nagyon jól.

— **A Boróczy-féle jutalom kiosztása.** Az országos Gazdaszövetség január 26-án tartott ülésén négy pályázó közül Borsay Jenő bátonostori aljegyzőnek ítélte oda Boróczy Kálmán dr. azon jutalmát, amelyet az alapító évenként oly falusi tanítónak, aljegyzőnek stb. szánt, aki szövetkezetek, gazdakörök, esetleg népkönyvtárak létesítésével érdemeket szerzett. Borsay Jenő aljegyző a bátonostori Gazdakör alapításáért s agilis vezetéséért kapta meg a jutalmat. — A jutalomra az idén újból lehet pályázni, felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy pályázatukat 1912. év november elsejéig a Bajai Széchenyi Szövetség címére küldjék be.

— **Művészet.** Pintér Imre egyetlen művészestéje épüget mint tavaly, zsufolt ház előtt fog lefolyni, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy már is tömeges jegyelőjegyzések történtek a március 12-iki estélyre, mely a Nemzeti-szálloda nagytermében lesz megtartva. Az est programja csupa újdonságokból van összeállítva, s úgy az énekek mint a szinpad apróságok tekintetében Pintér mű-

vésztrásaival teljes ambícióval azon munkálkodik, hogy a hirdetett egyetlen esttel ne csak megőrizze Baja szeretetét, de hatványozza is. A kis művészgárda február hó 4-én Nyiregyháza, 17-én pedig Nagybecskerek színházainak volt most már harmadizben vendége, ahol már a déli órákban nem volt jegy kapható, annyira, hogy hatósági engedéllyel még a zenekarokba is pótszékeket kellett alkalmazni. A gazdag fehérműsorból nagy sikerre számíthatnak a következő énekszámok: Hópehely, Az aranyhaj, Fűrészpör-baba, Az öngyilkos, A sárga ház, Aktuális strófák, Hogy mulat a pesti gentry?, Katonator, Telephon nóta, El-seje, Nagytakarítás, A szinpad apróságokból, A peches emher, A bíróság előtt, Megvagyunk hűlve. A művésztet jegyei Wágner Antal könyvkereskedő cégnél kaphatók.

— **Hajójáratok.** A magyar királyi folyam-és tengerhajózási részvénytársaság hajójáratai március hó 3-án kezdődnek Baja—Mohács—Apatin között vegyes szolgálatban csütörtök kivételével naponként.

Lefelél: Bajáról ind. 1:10, Dunaszekcsőről 2, Mohácsra ér. 2:40 ind. 3:30, Kisköszeg—Bezdánból 4:35, Monostorszegről 5:30, Apatinba ér. este 6:20 perckor.

Felfelél: Apatinból 3:30, Monostorszegről 4:55, Kisköszeg—Bezdánból 5:55, Mohácsról 7:45, Dunaszekcsőről 8:40 perckor indul s Bajára érkezik reggel 9:55 perckor.

— **Liceum.** A kath. Legényegyesület vasárnap d. u. 5 órakor tartandó liceumi előadásának tárgya a magyar nemzet folytatólagos története (a mohácsi vészről a mai korig), melyet Szommer Géza kir. adóellenőr rendezés és közreműködése mellett a szabadságharcok legendás hőseinek vászonra vetített gyönyörű képei tesznek rendkívül vonzóvá s érdekessé. A műsor egyéb pontjaiból megemlítjük még Stájer Ilonka énekszámait, Szakácsi Stefánia cimbalomjátékát (hegedű s gordonka kísérettel) valamint Pukli József szavallatát.

— **D. M. K. E. flókja Baján.** Ugy értesülünk, hogy a Délmagyarországi Közművelődési Egylet Baján főkegyesületet akar szervezni s évégett már tárgyalásokat is folytat városunk néhány társadalmi kiválóságával.

— **Állatvédelem.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter, Serényi Béla gróf a lovakkal való embertelen bánásmód ellen valamennyi törv. hatóságához s az állatvédő egyesületekhez körrendeletet intézett, mely nagyértékű intézkedésével minden humánus ember és állatbarát legmelegebb hálájára tarthat igényt. A körrendelet szövege szerint a következő: Általánosan tapasztalt tény, hogy nemcsak a nagyvárosokban, de még vidéken is egyes bérkocsisok s fuvarosok oly teljesen elcsigázott s nyomorék lovakat használnak, hogy szájalom azokra nézni s általános megütközést kelt az az embertelen bánásmód, amelyben a lovakat részesítik. Lépten-nyomon látható, amint ilyen kiéhezett, sőt néha sérült lovak kegyetlen ostromozás által serkentve tulterhelt szekereket vonszolnak s végkimerültség folytán az uttes-ten összerokadnak. Hozzájárul ehhez az éles vasalásnak minduntalan tapasztalható hiánya, amely kinzásszámba menő gondatlanság különösen téli időben, sikos uton a lovak tönkretételét eredményezi. Nemcsak humanitarius érzések, de gazdasági szempontok is megkövetelik, hogy az állatokkal való ezen kiméletlen bánásmód s különösen a leromlott lovaknak fuvarozáshoz való használata hatósági uton is minden rendelkezésre álló módon s eszközzel megakadályoztassék s hogy az ide-

vágó törvényes rendelkezéseknek megtartása, ha kell a törvény teljes szigorával is, megóvassék. Felkérem ennél fogva címet, hogy ezen kevéssé méltatott állatvédelmi állapotok megjavítása érdekében saját hatáskörében a kívánatos rendet helyreállítani és a törvényes intézkedések ellen tudatosan vétő fuvarosokat és alkalmazókat ezen intézkedések szigorú betartására szorítani sziveskedjék. Megjegyzem, hogy az idevágó törvényes rendelkezések megtartását saját közegeim által is ellenőriztetni fogom. Budapest, 1912 február 1. Gróf Serényi Béla s. k.

— Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 1432

IRODALOM.

A közönség felé.

A magyar könyv mostanáig előkelő hidegséggel viselkedett közönségével szemben. Nem kellett magát. Várta, hogy jöjjenek érte. Ugy tett, mint az elbizakodott leány, aki mindig hűvös, mindig tartózkodó, akihez végül senki sem mer közeledni — és pártában marad.

A magyar könyv is visszahúzódott. Nem közeledett a közönség felé. Ára exkluzív tette. A nagy közönség csemegének tekintette, mely csak ünnepnapokra való. Disznek az asztalra. Tüntetésül a kicsike könyvespolc olcsó német klasszikusai mellé.

Igy esett, hogy a magyar könyv és magyar közönség sehogy sem tudtak összeharagkozni, egymás iránt felmelegedni. De, hogy is pótolhatná a csemege a mindennapi kenyeret? A táplálékot, melyre szegénynek és gazdagnak egyaránt szüksége van? Pedig ez a könyv igazi hivatása! Mindennapi szükségletté kell válnia, hogy rendeltetésének megfelelhessen. Csak így lesz igazán a kultura terjesztőjévé, a nagy tömegek nevelőjévé. És népek, és nemzetek szempontjából csak az a műveltség értékes, mely nagy tömegekre terjed ki, mely leiszívárog a mélységekbe is, oda, ahol minden szép virágú és dus gyümölcsös fának gyökerei vannak...

Ugy látszik, hogy a kultura ilyen terjesztőjévé lesz végre a magyar könyv is. Legalább ilyenek mutatkozik egy nem régen megindult vállalatnak, az Athenaeum-Könyvtár-nak kötetiben...

Bíró Lajos és Kóbor Tamás egy-egy novellás kötete, Balzac: Szamárbőr című nagyszerű regénye és Zola: Pascal orvosa jelent meg eddig az Athenaeum-könyvtárban...

Ki hitte volna néhány évvel ezelőt, hogy ilyen szerzőknek ilyen munkái, a legszebb kiállításban 1 korona 90 fillérért lesznek kaphatók a magyar könyvpiacra? és ugyan ezért az árért szerezhetjük majd meg: Dickens, Maupassant, Csehov, Bölsche, Anatole France és sok sok más világhírű szerzőnek legkiválóbb munkáit...

A magyar könyv és a magyar nagyközönség, melyek eddig csak tisztos távolságból néztek egymásra: végre találkoztak. És ennek a találkozásnak a magyar kultura fogja a legtöbb hasznát látni.

Fog-Krém
KALODONI
Szájviz

5683/1912. kig. szám.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az italméresi illetéket Baja város területére másodfokban megállapítani hivatott italméresi illeték felszólamlási bizottságnak 1911 év II. felére és 1912—14. évi időszakra vonatkozó tárgyalásai 1912. évi március hó 7. és 8. napja délelőtt 9 órájára tüzetik ki.

Az 1899. XXV. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 19 § 5-ik bekezdése alapján közhírré teszi a városi tanács, hogy az italméresi illetékköteles üzletek felelősséggel élt tulajdonosai a tárgyaláson személyesen, avagy megbízottjaik útján megjelenhetnek és esetleges érveiket előszóval is előadhathják.

Az italméresi illeték felszólamlási bizottság tárgyalásai Baján a városházán a 18. számú hivatalban fognak megtartatni.

Baja, 1912 március 2.

Dr. Hegedüs Aladár

kir. tanácsos, polgármester.

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
természetes égyénys
SÁVANYUVIZ

A dugó égetése

segítő gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
tényesen bevált.

1879—1912.

KELETI J.

budapesti cég (IV., Koronaherceg-utca 17. sz.)
orvos sebészeti műszerek és köszerek gyára

ez idén fennállásának 34. évfordulóját.

A cég ezalkalommal egy a maga nemében páratlan

dus, ábrás jubileumi árjegyzéket

bocsát ki, amely ezen szakmában minden tudni-való, legmodernebb ujdonságot tartalmaz, szakszerűen rendezve és megmagyarázva és meiyet bárkinek — kívánatra — ingyen és bérmentve küld. — A cég főcikkei és specialitásai;

Hygiéniai gummiáruk. — Cs. és k. szab. sérvkötők. — Testegyenestítő gépek. — Műkezek és málábak. — Műfűzők. haskötők, mellfűzők, melltartók, hátegyenesítő. — Gummi-görccsérharisnyák. — Gyógyvillanykészülékek. — Betegtoló kocsik és szoba-úrszékek. — Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges legnépszerűbb kozmetikai-, utazási-, masszázs és manœuvre cikkek. 1437

Üzleti elvei: Gyors és pontos kiszolgálás, szakszerű elintézés, jutányos gyári árak, legtökéletesebb hazai ipar!

Elsőrangú minőségű égetett

darabos mész

kapható

KRAUSZ JAKAB

mészgyárából PÉCS, Rákóczi-ut 33.

Telefon 4—60.

Polgár-féle sérvkötők

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Műláb és műkezek
Irrigator-fecskendő
Diana öv (havi-baj elleni kötők)
Suspensorium (heretartók)
Egyenestartók
Gummiharisnyák
Kötészek és
Betegápolási
tárgyak

Valódi francia

ÖVSZEREK

legkiválóbb
párizsi gyártmány

POLGÁR SÁNDOR orvosi műszer és
kötszergyárosnál

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 50.

Kérje ingyen képes árjegyzékemet a kívánt tárgy megnevezésével. — Ezen hirdetés be-
küldése esetén 10% eng. a Bajai Hirlap olv.

Brády-féle Gyomor-cseppek

ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóérhetetlenül jóhatása van emésztési zavaroknál azután páratlan gyomorrontás, gyomorgégés, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, köllka, vészegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1'80, kis üveg 90 fillér, 6 üveget K 5'40, 3 nagy üveget 4'80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár a Magyar királyhoz
Bécs I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a rózsaszínű karton csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot. 1405a

Gutman testvérek

köszénbányái

BUDAPEST, V. Mérleg-u. 8.

(1912. május 1. étől: V. Béla-utca 6. sz.)

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén, szoba és konyhafűtésre.

Ostrau-dombraui darab-, kocka-, dió- és aknaszén gép és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott, finom és durvaszemű kovácszén

Drankovai szén, ipari célokra saját gőzöskével szállítva.

Ostrau-dombrai pirszén, öntőde és szivógázmotor célokra.

Ostraui köszén — brikett, 3 kgrmos db-okban, lokomobil és stabilgép fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Milliók

használják

köhögés, hurut,
rekedtség, elnyálkásodás és
szamárköhögés ellen a

Kaiser-éle
Mell-Karamellák

a „3 fenyővel” 1402

6050 közzegzőleg hite-
lesített bizonyít-
vány orvosoktól és
magánosoktól. — Csomagja 30
fillér. Doboza 60 fillér. —

**Kapható minden gyógy-
szertárban és drógériában.**

Mészáros E. utca 40 sz. igen csinos **HÁZ** szabad kézből **ELADÓ.** Bőveb. ugyanott.

STOCK-
COGNAC
MEDICINAL

hivatalos ólomzárral ellá-
tott palackokban min-
denütt kapható :: ::

Camis és Stock

1395 gőzüzemű gyárából
BARCOLA.

Jó árut produkáló bácskai gőzma-
lomhoz óvadékképes, jártas

képviselő kerestetik

a bajai kerületre. Ajánlatok »D. C.
roo.« jeligére a kiadóhivatalba
küldendők. 1441

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszuznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SZÉN
gőz malmok, cukor-,
szesz- és téglagyárak

EFCO

(porosz készítmény)

cséplőgépek és uradalmak részére bár-
mely vasuti és hajóállomásra legutányo-
sabb **bánya-áron** beszerezhetők

SUGÁR Vilmosnál
Budapest,
X, Kőbányai-ut. 4.

Telefon-interurban 2—59. 1485

FRIEDLAENDER Em. & Co.
Berlin—Gleiwitz bányacég képviselőjénél.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors, biztos hatásuk
EGGER
mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K. Próbadozoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

NÁDOR GYÓGYSZERTÁR
Budapest, IV. Váci-körut 17.

Baján: Gyarmati Emil. Hübner László,
dr. Makray László. dr. Stauróczy L.
gyógyszertáraikban.

Éljen!

Egger mellpasztillái
csakhamar
meggyógyított

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorba-
jók, székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Baján és vidéken minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyom-
rot 2—3 óra alatt
teljesen rendbe-
hozza.

Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 80 fill.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkeveltségű

pécsi tettyei kristálytisza üditő és borvizet itták,

mely nemcsak a legolcsóbb, hanem a legkellemesebb ízű asztali víz. — Óvszer fertőző betegségek ellen.

Főraktár: ifj. Cserba György fűszerüzletében.

Ára palackosérvel: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér. — 1 1/2 liter 32 fillér.

1362

Csak a
minőség

revén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsősorú